

Koulutuskuntayhtymä OSAO
PL 213
90101 OULU
kirjaamo@osao.fi

Lausunto
18.9.2020

Opetus- ja kulttuuriministeriö
HELSINKI
kirjaamo@minedu.fi

Viite: Lausuntopyyntö 28.8.2020, VN/18706/2020-OKM-1

Asia: Lausunto luonnoksesta opetus- ja kulttuuriministeriön asetukseksi ammatillisen koulutuksen rahoituksen laskentaperusteista

Koulutuskuntayhtymä OSAO antaa seuraavan lausunnon luonnoksesta opetus- ja kulttuuriministeriön asetukseksi ammatillisen koulutuksen rahoituksen laskentaperusteista:

1. Opiskelijavuoteen kuuluvat päivät

Perustelumuistion keskeiset vaikutukset luvussa todetaan, että opiskelijavuosikertymään sisältyvien lyhyiden eli alle 4 viikon lomajaksojen osuus olisi noin 6 prosenttia opiskelijavuosikertymästä. Näin ollen opiskelijavuosikertymään tehtäisiin keskimäärin kuuden prosentin leikkaus siitäkin huolimatta, että opiskelija olisi koulutuksen järjestäjän lomajakson aikana opiskele-
massa oppilaitoksessa tai koulutus- tai oppisopimuksen mukaisesti työpaikalla oppimassa.

Koulutuskuntayhtymä OSAO mahdollistaa opiskelijoille osaamisen hankkimisen ympäri vuoden päätetyistä lomajaksoista huolimatta:

- OSAOn yksiköissä on järjestetty ja järjestetään erityisesti aikuisille suunnattua ammatillista koulutusta ja annetaan yksilöllistä ohjausta ennalta määrättyjen lomajaksojen aikana;
- oppisopimusopiskelijat ja koulutussopimusopiskelijat ovat koulutuksen järjestäjän lomajaksojen aikana työpaikalla oppimassa.

Lomakäsittelyä ei ole määritelty asetusluonnoksessa yksiselitteisesti, vaan sen opiskelijavuotta koskeva määrittely on ylimalkainen ja mahdollistaa jatkossakin opiskelijavuoteen kuuluvien päivillä ”kikkailun” opiskelijan henkilökohtaisilla lomajaksoilla. Tämä koskee myös opiskelijoita, joilla on pitkiä luvattomia poissaoloja.

Asetusluonnoksen opiskelijavuoteen kuuluvien päivien pykälä vaatii yksityiskohtaisempaa määrittelyä edellä kerrotuista syistä johtuen.

2. Perus- ja suoritusrahoitus

Tutkintojen kustannusryhmistä ja painokertoimista

Koulutuskuntayhtymä OSAO kiinnittää huomiota kustannusryhmien kertomien pienentymiseen kustannusryhmissä 4 ja 5. Näihin kuuluu kalliita investointi-intensiivisiä tutkintokoulutuksia ja osaamisaloja, joihin koulutuksen järjestäjät eivät ole kyenneet tekemään viime vuosina tarvittavia pitkäkestoisia investointeja. Kuljetuspalvelujen osaamisala (raskas liikenne), maarakennuskoneenkuljetuksen osaamisala ja metsäkoneenkuljetuksen osaamisala ovat maamme elinkeinoelämän kannalta elintärkeitä aloja, joissa kalliit opetuskalustoinvestoinnit, pienryhmä- ja yksilöopetus ovat ehdottomia edellytyksiä laadukkaalle ja tehokkaalle oppimiselle. Esitetyt kustannuskertomien leikkaukset heikentävät turvallista oppimista liian suurissa opetusryhmissä ja vanhalla kalustolla.

Koulutuskuntayhtymä OSAO esittää, että muodostetaan uusi kustannusryhmä, johon sijoitetaan logistiikan kuljetuspalveluiden osaamisala ja maarakennuskoneenkuljetuksen osaamisala.

Maksuttoman koulutuksen painokertoimesta

Koulutuskuntayhtymä OSAO katsoo, että varainhoitovuosille 2021 ja 2022 vuonna 2003 tai sen jälkeen syntyneiden opiskelijoiden suorittamat opiskelijavuodet 1.8.-31.12.2019 ja vuonna 2020 eivät ole riittävän luotettava perusjoukko maksuttoman koulutuksen rahoituksen laskemiselle.

Koulutuskuntayhtymä OSAOn näkemys on, että oppivelvollisuudesta ja maksuttomasta koulutuksesta syntyvien kustannusten korvaaminen varainhoitovuosilta 2021 ja 2022 perustuisi väliaikaisesti perustietoihin ja ennen muuta taas harkinnanvaraisuuteen. Maksuttoman koulutuksen kokonaiskustannuksista on liikaa poikkeavia näkemyksiä, jotta esitetty yksi painokerroin 0,052 olisi oikea ja oikeudenmukainen koulutuksen järjestäjille.

3. Vaikuttavuusrahoitus

Ehdotetun säännöksen perusteella vaikuttavuusrahoituksen osuus ammatillisen koulutuksen kokonaisrahoituksesta olisi 10 prosenttia, jolloin työllistymisen ja jatko-opintoihin siirtymisen osuus olisi 7 prosenttia ja opiskelijapalautteen osuus 1,5 prosenttia ja työelämäpalautteen osuus 1,5 prosenttia kokonaisrahoituksesta.

Opiskelijapalautteesta

Koulutuskuntayhtymä OSAOlla ei ole huomautettavaa opiskelijapalautteen keräämiseen muilta osin kuin, että koulutuksen järjestäjä ei voi välttämättä korjata virheellistä yhteystietoa päättökyselyvaiheessa.

Työelämäpalautteesta

Työelämäpalaute esitetään jakaantuvaan kahteen osaan, työpaikkakyselyyn ja työpaikkaohjaajakyselyyn. OSAO katsoo, että tämä on riittävän kattava kysely eikä OSAOlla ole huomauttamista kyselyiden väittämiin tai asteikkoon.

Työpaikkakysely toteutettaisiin siten, että

- Opetushallitus toimittaisi koulutuksen järjestäjälle tiedot työpaikoista, joissa on ollut koulutuksen järjestäjän opiskelijoita oppi- tai koulutussopimuksella työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa.
- kukin koulutuksen järjestäjä vastaisi annettujen tietojen pohjalta työpaikkakyselyn lähettämisestä koulutustyöpaikoille kohdentaen sen työpaikan johdolle tai muulle yhteyshenkilölleen.

Vastuullisille työpaikkaohjaajille suunnattu kysely olisi tarkoitus automatisoida siten, että Opetushallitus lähettäisi vastauslinkit suoraan vastuullisille työpaikkaohjaajille Koski-tietovarantoon tallennettujen yhteystietojen perusteella. Esityksessä ehdotetaan työelämäpalautteen käyttöönottoa siirrettäväksi vuoteen 2023 siten, että varainhoitovuoden 2023 rahoituksen perusteena käytettäisiin 1.7.2021-30.6.2022 välisenä aikana päättyviin työpaikkajaksoihin kohdistuvaa palautetta. Näin työpaikkaohjaajilta kerättävä palaute perustuu automaattiseen palautejärjestelmään.

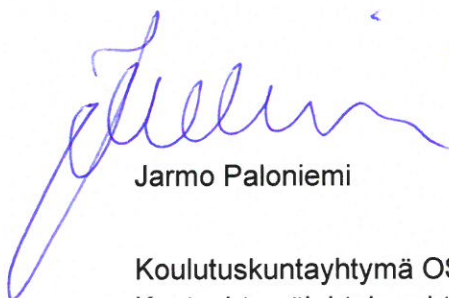
Koulutuskuntayhtymä OSAO esittää, että kahdesti vuodessa tehtävä työpaikkakysely tulisi automatisoida opetushallinnon toimesta vastaavalla tavalla toteutettavaksi kuin työpaikkaohjaajakysely.

Katokorjauskertoimen muutoksesta

Asetusluonnoksessa esitetään, että täyden katokorjauskertoimen saisi 70 prosentin vastausosuudella aiemman 80 prosentin sijaan, mitä OSAO pitää hyvänä uudistuksena huomioiden edellä todettu. Samalla vastausten laadun suhteellinen painoarvo kasvaisi.

4. Asetusluonnoksen kokonaisarvio

Koulutuskuntayhtymä OSAOn kokonaisnäkemys on, että esitetyn asetustalon seurauksena ammatillisen koulutuksen rahoituslainsäädäntö muodostuu entistä monimutkaisemmaksi ja tulkinnanvaraisemmaksi, mikäli asetukseen ei tehdä edellä esitettyjä korjauksia. Tämä laskennan monimutkaisuus ei ollut alkuperäisen ammatillisen koulutuksen reformin tavoite.

Jarmo Paloniemi

Koulutuskuntayhtymä OSAO
Kuntayhtymäjohtaja-rehtori